

Салов В.О., Нефедова О.Н., Ільченко О.Н

"ФОРМУВАННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО СПИСКУ ДЖЕРЕЛ ІНФОРМАЦІЇ"

1. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання : (ГОСТ 7.1–2003, IDT) : ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. – Чинний з 2007.07.01. – К. : Держспоживстандарт України, 2007. – 47 с. – (Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи).

2. Приклади оформлення бібліографічного опису в списку джерел, який наводять у дисертації, і списку опублікованих робіт, який наводять в авторефераті // Бюлетень ВАК України. – № 3. – 2008. – С. 9–13.

3. Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Загальні правила та вимоги : ДСТУ 3582-97. – Чинний від 1998-07-01. – К. : Держстандарт України, 1998. – 24 с. – (Державний стандарт України).

**Бібліографічний список джерел інформації –
невід’ємна частка навчального видання**

**Список використаних і (або) рекомендованих
джерел інформації створює бібліографічний апарат
навчального видання**

- У тексті навчальної книги бібліографічний список уводиться як останній розділ тексту
- Бібліографічний список починають з нової сторінки
- Кожна позиція списку подається з абзацу
- Описи джерел виконують мовою видання

Джерела розміщують:

- ❖ в порядку появи посилань у тексті;
- ❖ в алфавітному (кирилиця, латиниця);
- ❖ в хронологічному порядку;

Порядкові номери позицій одночасно слугують посиланнями в тексті книги (номерні посилання)

Бібліографічний опис складають:

- на окремо виданий документ (книгу, брошуру, географічну карту тощо);
- на частину видання (розділ із книги, статтю з журналу тощо);
- на групу документів (багатотомне видання, річний комплект газет, журналів)

Розрізняють три види описів:

- монографічний (відображає однотомний документ);
- зведений (багатотомне видання);
- аналітичний (стосується частини документа).

- ❖ документ у цілому;
- ❖ титульний аркуш;
- ❖ титульний екран;
- ❖ етикетка, наклейка тощо

- Бібліографічні описи складається з елементів.
- Елементи опису поділяються на обов'язкові й факультативні.
- Обов'язковий бібліографічний елемент включає відомості, що забезпечують ідентифікацію документа.
- Факультативні елементи містять додаткову інформацію про документ, яку подають в описі за необхідності.
- Відповідно до функцій елементи опису згруповані в зони

- **короткий** (включає лише обов'язкові бібліографічні елементи);
- **розширений** (крім обов'язкових, включає деякі факультативні елементи);
- **повний** (містить усі без винятку елементи)

Для навчальної літератури доречним є **розширений** бібліографічний опис

Бібліографічний опис джерела інформації бібліографічного списку містить **авторський заголовок** та **бібліографічний опис**.

Авторські заголовки - прізвища та імена чи ініціали осіб:

- ☐ авторів;
- ☐ укладачів;
- ☐ упорядників;
- ☐ авторів літературної обробки, переробки, коментарів, передмов, післямов;
- ☐ редакторів;
- ☐ перекладачів;
- ☐ художників;
- ☐ фотографів тощо

ПЗ	Авторський заголовок	Варіанти
	Прізвище, як правило, першої особи (автора, укладача тощо) з ініціалами або з повним особистим ім'ям чи з ім'ям та по батькові.	Бондаренко В.І.
		Левківський Казимір.
		Панченко Валерій Васильович.
		Хохол О.

	Основна назва	Теорія управління станом гірських порід
		Портрет Ирины Кустодиевой с собакой Шумкой
		Как львенок и черепаха пели песню и другие сказки про Африку
[]	Загальне позначення матеріалу	[Текст]
		[Рукопис]
		[Образотворчий матеріал]
		[Карти]
		[Електронний ресурс],
=	Паралельна назва	= Proceedings on analysis and geometry
		= Про долю освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст»
:	Відомості, що відносяться до назви	: наук.-метод. конф. (12–13 трав. 2011 р., Дніпропетровськ)
		: тези доп.
		: холст, масло

1. Зона назви і відомостей про відповідальність (продовження)

ПЗ	Відомості про відповідальність	
/	Перші відомості	/ Г.Г. Півняк, В.О. Салов
		/ М-во освіти і науки, молоді та спорту України
		/ Б. М. Кустодиев (1878–1927)
		/ реж. Роберт Родригес
;	Наступні відомості	; [пер. з нім. А. Любарської]
		; худож. В. Смирнов
		; в ролях: К. Тарантино, Х. Кейтель, Дж. Клуни

–	Відомості про видання	– 2-е вид., доопрац. і допов.
		– [Нове вид.]
	<i>Відомості про відповідальність, які відносяться до видання</i>	
/	Перші відомості	/ перероб. з 1-го вид. П. Агафошин
		/ М. Заринь [комп.]

–	Позначення чинного раніше стандарту, дати введення, терміну дії	– Чинний від 1998-07-01.
–	Реєстраційний номер заявки, дати її надання, відомості про офіційне видання, у якому опубліковані відомості про патентний документ	– № 3401114/18; Заявлено 26.02.82; Опубл. 15.05.83, Бюл. № 6.
–	Масштаб, картографічна проекція, координати	– 1 : 5000 000, в ; пр-ція норм. кон. равнопр.
–	Область виду та обсягу електронного ресурсу	– Дані й прогр.
		– Текст. дані.

	Місце видання, розподілу	
–	Перше місце видання	– Минск.
		– Д.
		– Paris [etc.]
;	<i>Наступне місце видання</i>	; К.
		; Саратов
:	Ім'я видавця, розповсюджувача тощо	: Леонтьев. Центр
		: Наука
,	Дата видання, розповсюдження тощо	, 2010
		, [1942?]

–	Специфічне позначення матеріалу та обсяг	– 132 с.
		– 2 електрон. опт. диска
		– 8 т.
:	<i>Інші відомості про фізичну характеристику</i>	: кол. іл.
		: чорно-білий
		: цифровий, стерео

– (	Основна назва серії або підсерії	(Державний стандарт України
		(Метод. забезп. навч. проц.
		(Жизнь замечательных людей
	Відомості про відповідальність, які відносяться до назви серії або підсерії	
/	Перші відомості	/ гол. ред. В. С. Забудько / Національна академія наук України
,	Міжнародний стандартний номер серіального видання (ISSN) даної серії або підсерії	, ISSN 0201-7636
;)	Номер випуску серії або підсерії	; вып. 2)
		; т. 3, вып. 1)
		; 3 (27)

–	Розташування бібліографії	– Библиогр.: с. 208–209.
–	Відомості про депонування	– Деп. в ИНИОН Рос. акад. наук 15.02.02, № 139876.
–	Системні вимоги	– Систем. вимоги: Pentium-II/300 ; 64Mb RAM ; Micro-soft Windows XP ; 60 Mb вільного дискового простору ; NET Framework 2.0.
–	Джерело основної назви	– Назва з етикетки диска.
–	Режим доступу	– Режим доступу: http://profy.nplu.org (дата звернення: 17.05.10).

8. Зона стандартного номера (або його альтернативи)

–	Стандартний номер (або його альтернатива)	– ISBN 978-966-350-369-1.
---	---	---------------------------

Перед зоною, окрім першої, ставиться знак «крапка й тире» (. –).

Знаки пунктуації, що відокремлюють елементи опису:

- знак рівності (=) – паралельну назву;
- коса риска (/) – відомості про відповідальність;
- кома (,) – дату видання, наклад, номер ISSN;
- двокрапка (:) – кожену групу підназв, назву видавництва, відомості про ілюстрації;
- крапка з комою (;) – розмір документа, номер випуску серії, однорідні елементи зони;
- знак плюс (+) – відомості про супровідний матеріал;
- дві косі риски (//) – відомості про документ-ідентифікатор.

У круглих дужках () розміщують елементи, що стосуються серії.

У квадратних дужках [] розміщують факультативні відомості про елементи (окрім приміток), виявлені на основі аналізу описуваного джерела чи запозичені з інших джерел.

ПЗ	Авторський заголовок	Салов В.О.
	Найменування елементів опису	Бібліографічні відомості про джерело
1. Зона назви і відомостей про відповідальність		
	Основна назва	Основи педагогіки вищої школи
:	<i>Відомості, які відносяться до назви</i>	: навч. посіб. для студ. гірн. спец. вищ. навч. закл.
	Відомості про відповідальність	
/	Перші відомості	/ В.О. Салов.
4. Зона вихідних даних		
–	Перше місце видання	– Д.
:	Ім'я видавця	: Національний гірничий університет
,	Дата видання	, 2003
5. Зона фізичної характеристики		
–	Специфічне позначення матеріалу та обсяг	– 183 с.
8. Зона стандартного номера		
–	Стандартний номер (або його альтернатива)	– ISBN 966-8271-10-6.

Книга одного автора

1. Салов В.О. Основи педагогіки вищої школи : навч. посіб. для студ. гірн. спец. вищ. навч. закл. / В.О. Салов. – Д. : Національний гірничий університет, 2003. – 183 с. – ISBN 966-8271-10-6.

Книга двох авторів

1. Левківський Казимир. Навчальна книга. Рекомендації до написання : посіб. для наук.-пед. працівн. / Казимир Левківський, Володимир Салов. – Д. : Національний гірничий університет, 2002. – 58 с. – ISBN 966-7476-86-3.

Книга трьох авторів

1. Бондаренко В.І. Теорія управління станом гірських порід : підруч. для вузів / В.І. Бондаренко, М.О. Ільяшов, М.К. Руденко. – Д. : Лізуновпрес , 2012. – 320 с. – ISBN 978–966–2575–08–8.

Книга чотирьох й більше авторів

1. Підготовка фахівців : [до сторіччя Національної гірничої академії України] / Г.Г. Півняк, П.І. Пілов П.І., В.О. Салов, Ю.Т. Хоменко. – Д. : Національна гірнича академія України, 1999. – 165 с. – ISBN 966-74-76-8-1.

Допускається:

1. Підготовка фахівців : [до сторіччя Національної гірничої академії України] / Г.Г. Півняк [та ін.] – Д. : Національна гірнича академія України, 1999. – 165 с. – ISBN 966-74-76-8-1.

2. Відповідність часу / О.С. Бешта, А.Ф. Косолапов, А.М. Пашко, Г.Г.Півняк, П.І. Пілов, В.Ю. Пушкін, М.В. Рогоза, В.О. Салов, Ю.Т. Хоменко, О.М. Шашенко, Г.К. Швидько, С.В. Шевченко. – Д. : АРТ-ПРЕС , 2012. – 288 с. – ISBN 978-966-348-284-2.

Допускається:

2. Відповідність часу / О.С. Бешта [та ін.]. – Д. : АРТ-ПРЕС , 2012. – 288 с. – ISBN 978-966-348-284-2.

Видання без зазначення автора

1. Національний гірничий університет. 25 кроків у нове тисячоліття : худ.-публіцист. вид. / [ред.. С. Графська ; макет і худ. оформ. К. Ткаченко]. – Д. : Національний гірничий університет, 2004. – 256 с. : іл. кол. – ISBN 966-8271-95-5.

Стандарти

1. Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Загальні правила та вимоги : ДСТУ 3582-97. – Замість РСТ УРСР 1743-82. Чинний від 1998-07-01. – К. : Держстандарт України, 1998. – 24 с. – (Державний стандарт України).

2. Вимоги до звіту про акредитаційний аналіз напрямів, спеціальностей : СВО НГУ АС – 2010 : станд. вищої осв. / Національний гірничий університет ; [розробники: В.О. Салов, В.О. Салова, С.А. Свіжевська]. – Чинний від 2010-07-01. – Д., 2010. – 124 с. – (Стандарти вищої освіти).

Методичні розробки

1. Терещук Р.М. Гірничопрохідницька техніка : методичні рекомендації до вивчення дисципліни студентами напряму підготовки 6060101 Будівництво / Р.М. Терещук, О.Є. Григор'єв. – Д. : Національний гірничий університет, 2012. – 25 с.

2. Золотарьова І.В. Підготовка ділової документації в MS WORD : метод. вказівки та завдання до виконання самост. роботи для студ. ден. і заоч. форм навчання / І.О. Золотарьова, З.Л. Костіна ; Харк. нац. екон. ун-т. – Х.: ВД «Інжек», 2007. – 142 с.

Автореферат дисертації

1. Устименко Є.Б. Наукове обґрунтування екологічно безпечного методу та технології утилізації ракетних двигунів твердого палива : автореф. дис. ...д-ра техн.наук : спец. 21.06.01 Екологічна безпека / Є.Б. Устименко ; Держ. вищ. навч. закл. «Національний гірничий університет». – Д., 2012. – 36 с.

Неопубліковані документи

1. Розробка науково-методологічних принципів інформаційно-методичного забезпечення кредитно-модульної системи підготовки фахівців [Рукопис] : звіт про НДР : ГП-362 : (заключ.) / Національний гірничий університет ; кер. В.О. Салов; викон.: А.А. Жолоб, Т.Г. Ніколаєва, Т.О. Письменкова, М.О. Сергєєва – Д., 2006. – 241 с., 21 рис., 6 табл., 11 додатків, 113 джерел. – Бібліогр.: с. 225–241. – № ДР 0105U00515. – Інв. № 04534333943.

Дисертації

1. Устименко Є.Б. Наукове обґрунтування екологічно безпечного методу та технології утилізації ракетних двигунів твердого палива [Рукопис] : дис. ... д-ра. техн. наук : 21.06.2011 : захищена 22.01.2012 : затв. 15.07.2012 / Є.Б. Устименко ; Держ. вищ. навч. закл. «Національний гірничий університет» ; наук. кер. В.І. Голінько. – Д., 2012. – 215 с. – Библиогр. : с. 202–213. – 04200201565.

Образотворчі видання

1. Кустодиев, Б.М. Портрет Ирины Кустодиевой с собакой Шумкой, 1907 [Изоматериал] : холст, масло / Б. М. Кустодиев (1878–1927) ; Межрегион. обществ. орг. «Центр духов. культуры» (подготовка изобр.). – Самара : Агни, 2001. – Цв. офсет ; 42х30 см. – Выходные сведения парал. рус., англ.

Електронні ресурси локального доступу

1. Салов В.О. Рекомендації до складання бібліографічного опису джерел інформації [Електронний ресурс] : пос. для наук.-пед. працівн. / В.О. Салов, О.Н. Нефедова, О.Н. Ільченко. – Версія 2.0. – Електрон. текст. дані. – Д. : Національний гірничий університет, 2010. – 1 електрон. опт. диск (CD-R). – Систем. вимоги: Pentium-II/300 ; 64Mb RAM ; Microsoft Windows XP ; 60 Mb вільного дискового простору ; NET Framework 2.0. – Назва з етикетки диска.

Електронні ресурси віддаленого доступу

1. Вимоги до звіту про акредитаційний самоаналіз напряму (спеціальності) [Електронний ресурс] : сайт Національного гірничого університету / відділ ліцензування та акредитації. – Текст. дані. – Д. : Національний гірничий університет, 2010. – Режим доступу: <http://nmu.org.ua> (дата звернення: 17.10.2012). – Назва з екрана.

Складові видань (аналітичний бібліографічний опис)

Відомості про складову частину документа

ПЗ	Заголовок	Руденко М.К.
	Основна назва	Експериментальні дослідження гірського тиску
	Відомості про відповідальність	
/	Перші відомості	/ М.К. Руденко

Відомості про документ-ідентифікатор

//	Основна назва	Теорія управління станом гірських порід
:	<i>Відомості, які відносяться до назви</i>	: підруч. для вузів
	Відомості про відповідальність	
/	Перші відомості	/ В.І. Бондаренко, М.О. Ільяшов, М.К. Руденко.
–	Місце видання	– Д.
,	Дата видання	, 2012.

Відомості про розміщення складової частини в документі

–		– Гл. 6. – С. 134–152.
---	--	---------------------------

Розділ, підрозділ книги

1. Руденко М.К. Експериментальні дослідження гірського тиску / М.К. Руденко. // Теорія управління станом гірських порід : підруч. для вузів / В.І. Бондаренко, М.О. Ільяшов, М.К. Руденко. – Д., 2012. – Гл. 6. – С. 134–152.

Стаття в газеті

1. Салов Володимир. Глухий кут чи вітчизняне ноу-хау? = Про долю освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» / Володимир Салов // Освіта. – 2011. № 16-17, 23–30 березня. С 10.

Стаття в журналі

1. Бондаренко В.І. Еволюція структури вищої гірничої освіти / В.І. Бондаренко, В.І. Бузило, В.О. Салов // Вища школа. – 2009. – №2. – С. 75–80.

Стаття в збірнику

1. Салов В.О. Засоби діагностики як складова стандартів вищої освіти / В.О. Салов, Т.О. Письменкова // Науковий вісник Національного гірничого університету – Д. : Національний гірничий університет, 2011. – № 3. – С. 132–137.

Тези в матеріалах конференцій, конгресів, форумів тощо

1. Салов В.О. Перспективы развития системы образования Украины / В.О. Салов // Высшая школа: проблемы и перспективы : 10-я междунар. научн.-метод. конф. (10 нояб. 2011 г., Минск) : тезисы докладов / Республиканский институт высшей школы. – Минск, 2011. – Ч 1. – С 10–12.

2. Левківський К.М. Результати діяльності Володимира Петренка - національні надбання вищої освіти / К.М. Левківський, В.О. Кузнецов, В.О. Салов // Проблеми розробки галузевих стандартів вищої освіти нового покоління: наук.-метод. конф. (12–13 трав. 2011 р., Дніпропетровськ) : тези доповідей / М-во освіти і науки України, Національний гірничий університет. – Д., 2011. – С 24–25.

Статті в інформаційного порталі, електронному журналі, опис сторінок сайту

1. Чернышева Л.В. Кризис детского чтения – общемировая тенденция [Электронный ресурс] // Школа: день за днем. Педагогический альманах : официальный сайт Центрального филиала городского центра развития образования г. Новосибирска. – Текст. дан. – Новосибирск, 2006. – Режим доступа: <http://www.den-za-dnem.ru/page.php?article=198> (дата обращения: 15.09.2010). – Загл. с экрана.

Доброго здоров'я !!!